

GAZET'A TRANSILVANIEI.

GAZET'A este de 2 ori: Mercurul si Duminica, Fieca una data pe septimana. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tiera esterne 16 fl. v. a. pe unu nu séu 40 doideceni, or 3 galbini mon. suzatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 50 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 79.

Braslovu, 16/4 Oct. 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA

REPORTULU

Comitetului dietale despre proiectulu de lege privitoriu a stabilirea preliminarului fondului transilvanu etc. (Continuare).

In Ungari'a s'a efeptuitu despagubirea urbariale prin sum'a aversionale impartita dupa clase, in care a ostu coprinsa si dism'a domnésca (a noua parte). Sun'a acésta aversionale a fostu pentru o sesiune urbariale in locurile cele mai bune ale Ungariei 700 fl., 650 fl. si 600 fl., in locurile cele mai rele 350 fl. si 300 fl.

Estensiunea séu marimea unei sesiuni urbariale a ostu in clasa cea mai mare — spre esemplu: in comitatulu Posionului

16 pana in 22 jugere aratura si
6 " " 8 " fenatiu,

in comitatulu Tolna

22 pana in 26 jugere aratura si
8 " " 12 " fenatiu

in clasa cea mai de josu spre esemplu: in comitatulu Arv'a

24 pana in 40 jugere aratura si
6 " " 8 " fenatiu

in comitatulu Marmuresiului

22 pana in 30 jugere aratura si
8 " " 11 " fenatiu.

(Urbariulu ungurescu din anulu 1856 art. 5 § 1).

In Transilvani'a esista pentru despagubirea cea drépta cu totulu o alta cheia.

Reditulu an. dupa unu jugeru s'a defiptu in clasa 1-a cu 1 fl. 10 cr.

" 2-a " 1 fl. — "

" 3-a " — fl. 50 "

Reditulu anuale multiplicatu cu 20 a datu capitalulu de desdarnare. Si asia in Transilvani'a capitatulu de desdarnare a fostu pentru unu jugeru 16 fl. 40 cr., 20 fl. si 23 fl. 20 cr. m. c.

Pe longa volnici'a, ce a esistata in Transilvani'a intru insarcinarea jobagiloru si cu respectu la starea esemta de sub contributiune a nobilimei inainte de 1848, tocma asia de greu au fostu a dechiara prestatiunile de obiectu alu rescumperarei, pe catu nu s'a potutu aplicá neci mesurá germano-slavica la escalcularea pretiului valente.

N'a fostu inse neci decum értatu, cá pretiulu pamentului din tier'a acést'a muntósa a Ardélului se se computédia mai scumpu de catu in tier'a cea plana si fertile a regatului Ungariei. Si acést'a totusi s'a in-templatu.

Pe candu s'a despagubitu in Ungari'a pamentulu urbariale celu mai bunu unu jugeru medio calculo cu 21 fl. 40 cr., si celu mai reu cu 7 fl. 50 cr., prin urmare in pretiulu de mediulocu preste totu in tóta Ungari'a unu jugeru — socotindu acolo si dism'a domnésca — cu 14 fl. 45 cr.; a debuitu Transilvani'a se platésca pentru unu jugeru de pamentu muntosu celu mai reu 16 fl. 40 cr., si debue inca se mai rebonifice afara de aceea si decim'a urbariale.

Apasatóre a fostu pentru Transilvani'a inca si a-

ceea dispositiune, cá ~~aria~~ estensiunea — pamentului urbariale ce a fostu si inainte de 1848 supusu contributiunei, a debuitu se se dejuduce dupa lucrarile gresite ale provisorului pentru contributiunea pamentului, si nu dupa basea singura cea drépta, adeca dupa tabelele de contributiune din anulu 1847/8; si acést'a din acea deosebita cauza, pentru-ca inainte de 1848 s'a facutu multe celatiuni in contributiunea pamentului.

Nu e mirare, déca vitrig'a tractare a Transilvaniei a produsu unu resultatu, priu care buna starea aloru 2 milióne cetatieni de statu s'a periclitatu pe unu seculu inainte in favórea unui numeru de poporu relative fórte micu.

Regatulu Ungariei, un'a din cele mai fertile tiera a Europei, provediutu cu drumuri de feru si fluvii navigaveri, deschisu pentru comerciulu universale, de patru-ori, ba cu privintia la aria pamentului urbariale de optu ori mai mare de catu Ardélulu, acestu regatu nu presteadia o desdarnare de pamentu mai mare de catu face sum'a indoita, care s'a inpusu si inca va se se mai impuna terei Ardélului celei muntóse, negligata, eschisa dela comerciulu universale, seracita si de acum'a nemai potintiósá de a supórta darile.

Totu capitalulu de desdarnare din tier'a ungurésca face . . . 149,710,965 fl.
din acést'a s'au amortisatu in anulu 1860 prin sortire si cumparare dupa bursa . . . . . 2,486.640 "

si asia au remasu cu finea anului administravulu 1860 o datoria de . . . 147,224,325 fl. care pana la anu 1864 a buna séma s'a mai micusioratu.

In Transilvani'a va mai trece inca multu, pana ce va fi esecutata desarcinarea pamentului. S'a desdarnatu pana acum in circa 1,200.000 jugere de pamentu urbariale si o parte din decimele preotiesci. Mai sunt inca de, a se despagubi cam la 600.000 jugere de pamentu urbariale, o parte din decim'a preotiesca si cea mai mare parte din decim'a urbariale. Pamentulu urbariale desarcinatu preliminariter, ascépta inca o desdarnare supletoria si definitiva. Detori'a Transilvaniei cresce pe di ce merge si amortisarea acelei'a inca nu s'a inceputu.

Si cu tóte aceste capitalulu de desdarnare a facutu cu finea lui Augustu 1864 sum'a de 53,455.896 fl. din carii 46,606.360 fl. ar' trebui se se eloceza inca in anulu viitoriu.

Déca se va mai computá la acestia inca si despagubirea celor 600.000 jugere de pamentu urbariale à 20 fl. m. c. socotindu dupa jugeru, la olalta cu 12,600.000 fl. apoi se voru mai socoti a-ci si decimele cu despagubirea supletoria séu definitiva cam la 4 mil. fl., atunci capitalulu pentru desarcinarea pamentului va ajunge in sum'a rotunda la 70 de milióne, din care dupa o socotéla preliminar cam la 6,000.000 fl. cadu pe partile anecsate la tier'a ungurésca, si arunculu pentru desarcinarea pamentului face 114 1/2 cr. dupa unu fiorinu de dare.

Desi inaltulu regimu prin tramitarea unui comisariu propriu finantiariu a facutu dispusatiune preingrigitóre pentru delaturarea defectelor ce au obvenitu in

executarea desarcinării pământului; totuși rămâne prospectul oelui nemangăitoriu, pe cumca nu vomu poté scapá de urcarea cea enorma a contribuției.

Acestu prospectu nemangăitoriu nu debue atribuitu singuru numai dispusetiuniloru patentei, și executarea acesteia a contribuitu la aceea.

În satele dela munte, care a buna séma voru face a trei'a parte din aria Transilvaniei, sunt sute de munti și sute de mii de jugere, care odinóira au fostu întrebuintiate în parte cá locuri arátore séu ca fenatie, inse acum or decadiutu la clasa locuriloru celoru rele de pasiune, și totuși s'au însinuatu spre despăgubire cá locuri urbariale arátore ori cá fenatie, și s'oru despăgubitu celu pucinu cu 16 fl. 40 cr. m. c. dupa jugeru. Mai incolo e de deploratu, ca s'a datu anticipatiuni și la de aceea, carora nu le-a competatu despăgubire urbariale, și ca din anticipatiunile aceste inca pana astadi mai sunt 103.572 fl. de a se rebonificá fondului de desarcinarea pământului.

Ori și ce influintiari se fi efectuitu la proiectarea potentei urbariale pentru Transilvani'a, atât'a e afara de tota îndoiéla: ca Transilvani'a, a carei detorii de desarcinarea pământului sunt în întielesulu §-lui 7 din patent'a prénalta din 1 Ianuaru 1856 garantate de catra imperiu, care contribue la economi'a de statu generale afara de contributiuni inca cu o suma însemnata din baile sale minerali și din fodinele de sare; ca Transilvani'a pana acum nu s'a bucuratu de acele înlesniri, de cari s'au bucuratu celelalte provincii ale monarhiei la desarcinarea pământului, — Transilvani'a patimesce de urmarile desarcinării pământului și a devenitu în stadiulu reputintiei de a plati.

Pentru ambele asertiuni se vorbésca urmatórele fapte și cifre:

1. În provinciile germano slavice s'au impartasitu imperiulu la desarcinarea pământului prin luarea asupr'a sea a rescumparării laudemiale cu unu capitalu în sum'a de 30,576.654 fl. Pentru reditulu anual au aplaciatu consiliulu imperiale pe periodulu finantiale curente 2,147.415 fl. (siedinti'a a 49-a a consiliului imperiale din 25 Noembre 1863).

2. Transilvani'a, unde dreptulu de jurisdicțiune alu domnilor pamentesoi (forum dominale, forum triduale) la despăgubire nu s'a luat deosebi în socotéla, ci s'au cuprinsu în pretiulu pausiale alu pământului, despăgubesce și drepturile aceste trecute în potestatea satului, fara neci o ajutorintia din partea imperiului, și inca mai contribue afara de aceea și la rescumpararea laudemiale pentru alte provincii.

3. Galiti'a a capetat din vistieri'a statului în ma' multi ani o subventiune anuală de 2,625.000 fl. aplaciată dela locurile prénalte fara camata, éra pe periodulu finantiale curente 3,926.339 fl. éra-si fora camata.

Capitululu erogatu pentru Galiti'a sub titlulu acest'a face cu finea lui Octobru 1864 27,790.965 fl. și 93 cr. (Siedinti'a senatului imperiale din 25 Noembre 1863). (Va urmá).

Din siedinti'a CIII, din 21 Sept. 1864. Urmare). **V l a s s a:** Înaltu presidiu! Înalta dieta! Dupa-ce cestiunea resiedintiei supremei curti judecătorești pentru mare princioip. Transilvani'a din nou s'a facutu substratul desbateriloru dietali, imi iéu volia într'unu obiectu atatu de momentuosu amida și eu opiniunea mea.

Si eu, spunu în cugetu curatu, cumca mi asiu alatura votulu meu de spriginire pe longa articolulu de lege intaritu de Mai. S'a Marele nostru Principe, și retramisu dietei spre ulterióre discussiune, déca dupa convicțiunea mea subiectiva asiu fi incredintiatu ca amintitululu articolu de lege aru avé acelea criterii, care se receru la condicarea ori și careia legi, déca vremu cá legea se corespundia scopului pentru care se aduce, ca adeca I stramutarea supremei curti judecătorești la Vien'a este eflusulu opiniunii publice II, déca asiu fi pe deplinu convinsu, cumca corespunde convicțiuniloru și dorintielor generalu ale tieriei. III. Ca corespunde conceptului de dreptu despre autonomi'a și independintia tieriei.

Inse dupa convicțiunea mea subiectiva stramutarea supremei curti jud. la Vien'a, nu numai nu corespunde criteriiloru de mine amintite, și la codicarea ori-carei legi recerate ci isbesce de dreptulu în tóte trele: Ne sunt inca în prospera memoria luptele celea fatigiósa sustienute nu în 3 ci în 4 dile întregi de vera în cestiunea acésta, în urmarea carora resiedinti'a supr. curti s'a otaritu în favórea tieriei prin pluralitatea voturiloru majorității dietei, va se dica prin pluralitatea voturiloru absoluta a majorității locuitoriloru tieriei reprezentati în dieta prin deputatii lor; adeca prin opiniunea publica a tieriei reprezentata prin dieta.

În 3 luni de dile, dloru, în catu cunoscu eu impregiu-

rarile (și de cumva nu le cunoscu de ajunsu, și nu le cunoscu bine, me rogu se fiu coreu și îndreptatu) în 3 luni de dile dicu impregiurarile politice și opiniunile ómeniloru nu s'au schimbatu, și ceea ce în 8 Iuniu a. c. au fostu opinune publica, este și astadi, la care de și nu vomu alatura opiniunea publica a fratiloru unguri și secui, descoperita pe calea publicității lor, pe carea inse la neci o întemplantare nu o putemu ignora — din natura lucrului de sene urmédia, ca stramutarea supremei curti judecătorești la Vien'a nu este eflusulu opiniunii publice. —

Dara cestionat'a stramutare nu corespunde neci dorintielor neci convicțiuniloru generalu ale tieriei, carele ceru într'unu tonu apasatu, cá ele se fia nu numai resseptate, ci dupa putintia și implinite — Trip. III. s. 3. § 3 dice: Princeps proprio motu et absolute, potissimum super rebus juri divino et naturali praejudicantibus, atque etiam vetustae libertati . . . gentis derogantibus constitutiones facere non potest, sed accersito, interrogatoque populo: si eis tales leges placeant, an ne? Qui cum responderint quod sic — tales postea sanctiones pro legibus observantur -- si P. III. Tit. 2. § 8 dice: Debent autem eiusmodi constitutiones et statuta, cum maiori, et seniori parte populi fieri atque stabiliri: Quia aliter non dicerentur populi, vel comunitatis statuta; — din acestea purcediendu, credu ca se cere cu totu dreptulu cá tóte institutiunile constitutionali ale patriei, ridicate firesce pentru folosulu filorú patriei, și sustinute cu filerii acelora se remana în tíera, cá se póta recura la ele și partitele celea mai serace nedreptatite și nepastuite în pretensiunile lor; — ca-ci de și nu intarescu, ca prin stramutarea supremei curti jud. la Vien'a li se taia cali'a recurentiloru; sustienu tare și virtuosu, ca li se ingreuna într'o astufeliu de mesura, catu partitele celea mai seracesse divina în cea mai torturatóre perplesitate, și pusatiune nefericita, cá se mai preferésca a se lepeda de buna volia de persecuarea pretensiuniloru lor de catu a se folosi de benefacerile institutiuniloru constitutionali ale patriei lor, stramutate în tíera straina — care lucru. cumca aru trage ori-ce alta dupa sene, numai odihna și leniscea publica nu — ci la tóta întemplantarea o nemultumire generale, nu face lipsa mai departe se o demustru. —

Ci cestionat'a stramutare nu corespunde neci conceptului de dreptu despre autonomi'a și independintia unei tieri constitutionali, ca-ce aceste concepte nu potu suferi neci de catu, cá institutiunile constitutionali, cá eflusulu legiloru fundamentali ale tieriei se se îndiumetatiésca astufeliu, cá o parte a lor se remana în tíera, éra partea, cea principiale se se stramute într'o tíera cu totul straina de a nóstra și în privinti'a politica, și geografica!!!

Nu vréu se cercetediu, ca cu ce scopu se afla la noi impartita puterea legislativei între reprezentanti'a și principele tieriei, ca cu ce scopu s'au facutu astufeliu de dispusetiuni constitutionali, ca pre candu pe de o parte reprezentanti'a tíerei tiene pentru sene o parte a legislativei pe de cealalta parte tiermuresce pana la unele margini puterea legislativei? nu vreu se cittediu unele decrete ale regiloru Ungariei, séu conditionile prescriése principiloru Transilvaniei, nu! ca-ci cuprinsulu acelora nu se mai póte inpaca astadi cu recerintiele principiiloru moderne de statu și în spiritulu celu umanu alu presentelui despre o parte — éra despre alta parte sum deplinu incredintiatu, ca în. dieta dinpreuna cu mine e patrinsa de aceea convingere, ca, de și astadi nu se mai potu întrebuintia tóte dispusetiunile constitutionali ale tieriei nóstre, pe longa tóte aceste, nu si au perdutu tóta puterea de lege — și misiunea nóstra este: a impaca pretensiunile de dreptu ale presentelui cu parerile de dreptu ale trecutului — a pastra celea credite din vechime și ale strafirma dupa recerintiele presentului! me marginescu a me provóca la diplom'a Leopoldina singuru, despre care dieta presinte în 2 Augustu 1863 în umilitulu séu respunsu alinea 30 datu la pré înaltulu cuventu de tron din 15 Iuniu a. t. a disu: pe longa tóte schimbarile, prin care au trecut unele puncte singuratece ale acestia diplome Leopoldine, și prin care dupa legea desvoltamentului organicu, la care este supusu ori și care statu, au trebuit se tréca neaparatu, caracterulu fundamentalu alu aceleia, ca a unui contractu de statu incheiatu serbatoresce, și fara a se mai poté revoca, alu caruia cuprinsu este temelia dreptului constitutionale transilvanénu, au remasu totudeauna în puterea sua, — acesta diploma dara, alu caruia cuprinsu face temelia dreptului Transilvanénu la punctu IV contine urmatórele „Morem usitatum, ut pote cum suprema ce potestati non derogare invenimus in Gubernii, Consilii inimi, Comitiorum, sufragiorum, politia ac libertate, in Tabulae Judiciariae, Magistrorum, Protonotariorum et Asses-

sorum et inferiorum Tribunalium auctoritate, in administranda iustitiae solito ordine et usu (omnia tamen, salvo in gravioribus ad regem recursu) illaesa praecipimus conservanda" inse neoi acesta nu vreü neoi pe de parte se o tienu dupa litera, ca-ei liter'a occidit, spiritus est qui vivificatu ei nu mai dupa spiritulu ei, ca adeca: Institutiunile constitutionaii ale patriei nöstre se se reformésa dupa principiile de statu modernu si dupa cerintiele timpului, inse asia reformate si reinoi te solito usu se romana in tier'a. (Va urmá).

Sabiiu 12 Oct. (Din galeri'a dietei). Siedintia cá cea de astadi nu a mai fostu alta estimpu. Nu desbateri lungi si ostenitóre, ci fisionomiile cele schimbate au facutu acésta siedintia cá se fia indelungu nenitatei 9 insi (adica 5 romani, 3 sasi, 1 protopopu armenescu) din cei alesi in anulu tr. la senatulu imperialu au remasu afara si in loculu acelora s'au alesu altii. Din cei remasi vreo 4 insi au dechiaratu ei insii cu tóta solenitatea ca nu mai voiescu a fi alesi; din contr'a ceilalti fusera delaturati prin manevre, pentru-cá se faca locu altora, despre carii nainte cu 8—9 dile n'ar' fi crediutu mai nimeni ca voru pretinde cá se fia alesi. Unulu dintre administratori perdiendu speranti'a de a fi alesu in sectiunea sa, isi facu locu in sectiunile regalistoru. inse si acolo abia potu reesi in a trei'a alegere. In loculu ungriloru carii nu iau parte la dieta se alesera din diet'a intréga 5 amplotiati de statu din cei mai de frunte. Acésta impregiurare re'ndestulá fórte pe acei unguri carii pare ca venisera pe acea inadinsu la Sabiiu si pe galeri'a dietei, éra unii se mangaiá cu aceea, ca din stang'a s'au alesu cativa „fórte bine simtitori“ (igen jó magyar érzelmű?)! Multi au asteptatu cá se se fia alesu mai si decanulu Koronka, dara elu se stricase deunadi reu cu acea cuventare a sa, unde inaltiasse pe aristocrati'a magiara si vorbise in despretiu despre romani si sasi. Pe Maager a fostu preste putintia de alu alege, pentru-ca nu poti crede ce catraniti sunt connationalii sei asupra 'i; numai doi sasi si 1 unguuru iau datu voturi, eara celelalte au fostu romanesci; dar' din caus'a lui Maager era mai se cadia si Baritiu, carele dechiarase ca 'i ar' place. cá Maager se fia alesu; pentru-ca din acésta cauza colegii sasi dintre regalisti ii subtrasera parte mare voturile. Inse nu i se uitasera neoi atacurile lui B. din senatulu imperialu. — De altumintrea sasii era disciplinati minunatu, mai toti votara dupa list'a compusa in conferinti'a loru nationala, pentru care li s'a luat parol'a de onóre. Din contr'a romanii n'au tienutu in caus'a alegeriloru mici unu felu de conferintia nationala, n'au compusu neoi o lista, din care cauza voturile loru s'au imprastiatu fara neoi unu planu tocma cá fain'a orbului. In contr'a canoniciloru s'a intrigatu cu rezultatulu precum se vede, in locu se se fi intielesu, cá consistoriale se nu remana necidecum nerepresentate, ca numai atata avemu nationalu! Intre regalisti a fostu cea mai mare confusiune, din care cauza romanii au si perdutu unu deputatu, pe care l'au castigatu sasii in partea loru, inse cu ajutoriulu romaniloru, pentru-ca acestia au imprasciatu voturile loru preste 6 candidati deodata, adica: Angialu, Baritiu, Bologa, Popasu, Puscaru, Vasiciu, eara sasii au datu care la unulu care la altulu, ca in privinti'a candidatiloru romani era si ei ametiti, nesciindu pe cine vreü romanii, pana ce s'au dusu din ei de au intrebatu pe unu episcopu, ca ce se faca, oui se mai de votu la a trei'a alegere angusta. Acum dupa altele se mai suna ea dintre unguri presiedintele Grois ocupatu fiindu fórte tare la gubernu ar' vrea se 'si depuna mandatulu; asemenea se spune si despre Baritiu, carele in totu timpulu sesiunii s'a parutu a fi fórte scarbitu si otieritu*); eara de dn. Aldulénu se dice, ca déca va lasa presidiulu dela tabl'a regésca, apoi ér' va fi vai de capulu celoru ce pórtá procese. Dr. I. Ratiu inca s'a rogatu prin scrisu, cá se nu fia alesu, ca nu póte lasa sutele de procese mai totu romanesci in voi'a sortii.

— „Herm. Z“, dupace 'si bate jocu de o siedula insemnata cu 6 nume, apoi dice singuru, ca s'a contribuitu si cu acésta la imprastierea voturiloru cari din partea romaniloru astadata si fora de aceea fura extraordinariu curióse, ca pe candu sasii votara compactu si afara de doi numiti selbatiei pe deplinu disciplinati, — petutindenea, unde facea romanii maiortatea se facura alegeri a dóua, ba si angusta, si cu ajutoriulu romaniloru capatá si C. Maager 24 voturi scl. Apoi provóca pe romani, cá se cumpanésca bine, ca ce urmari póte se aiba o imprastiare cá acésta a voturiloru, déca d. e. un-

guri si secuii ar' intra in dieta. — La inceputulu sesiunei ne imbucurase restaurat'a cuntielegere. — Noi credemu, ca si acumu caus'a a fostu numai lips'a de preconsultare. Alesii su 12 romanii, 11 sasi si 3 magiari = 26. — Vis unita valet.

Dela Asociatiunea nöstra.

Protocolu ce s'a luat in siedinti'a lunaria a comitetului Asociatiunei transilvane, tienuta in 4 Oct. c. n. a. c. sub presidiulu ordinariu, fiindu de facia dintre membrii comitetului: DD. cons. P. Manu, Iac. Bolog'a, Dr. P. Vasiciu, Elia Mace-lariu, par. protosinghefu Nic. Pope'a, P. Sav'a Barcianu, Dr. I. Nemesiu, apoi oficialii Asociatiunei: G. Baritiu, secr. I., I. V. Russu secr. II., Const. Stejariu casieru, Al. Bacu controloru si V. Romanu archivarulu Asociatiunei.

Esc. S'a dn. presiedinte alu Asociatiunei deschide siedinti'a comitetului, cu nescari cuvinte calduróse de cuprinsulu urmatoriu: Ne-amu adunatu iarasi in siedinti'a lunaria dupa voi'a membriloru Asociatiunei transilvane; recunoscu, ca chiamarea nöstra e grea, ca-ci grele sunt si imprejurarile timpului, si desi fiindu ocupatu cu multe alte lucruri oficióse, si trebuindu a absentia adeseori de acasa iarasi in afaceri momentóse a-siu fi doritu, cá acésta sarcina se cadia asupr'a altui'a: totusi sum aplecatu a mi supune umerii, inca pre unu tempu, acestei sarcini, si resp. vointiei membriloru Asoc.; inse candu nu voiu mai poté neoi de catu portá acésta sarcina: atunci me voiu rogá sa fiu absolvitu; dorescu intr'aceea sanetate si buna contielegere intre noi si pre viitoriu. La aceste cuvente calduróse comitetulu Asoc. respunse cu acclamatii de: „Sa traiésca!“

Dupa aceea se trecu la ordinea dilei:

§ 57. Esc. S'a dn. presiedinte presentésa comitetului raportulu despre starea casei Asociatiunei pre tempulu acestei siedintie, din care reportu se vede, cumca cas'a Asoc. are in proprietatea s'a sum'a de 21.099 fl. 60 cr.; ér'erogatele pan' acum se suie la sum'a de 315 fl. 10 cr. v. a.

In legatura cu acestu raportu, Esc. S'a dn. presiedinte, presentéza si raportulu comisiunei insarcinate inca in siedinti'a trecuta a Comitentului, a asistá la transpunerea casei Assoc. dela fostulu Casieru Ioane Brote la nou denumitulu Casieru Const. Stejariu, si totudeodata incunoscintiéza, ca noulu Cassieru a intratu in postulu seu.

Se ia spre placuta sciintia.

§ 58. Se presentésa charti'a Comitentului Juristiloru de dto. 18. Iuliu a. c. § 134. pre lenga care retramitiendu se la comitetulu Asoc. incunoscintiarea oficiósa a incl. magistratu din Abrudu, facuta in privinti'a dispositiunei testamentarie a dn. negotiatoru din Abrudu Dionisiu Telechi, totudeodata se aduce la cunoscinti'a comitetului Asoc., cumca numit'a dispositiune testamentaria destinata pentru crecerea unui teneriu dintre muntii apuseni, nu privesce pre comitetulu juristiloru carele are de scopu singuru numai ajutorarea juristiloru seraci, ci privesce pre Asoc. transilvana romana.

Conclusu. Cetindu-se charti'a oficiósa a incl. Magistratu din Abrudu de dto. 8 Iuniu a. a. c. sunatória despre dechiaratiunea ereditara a sucesoriloru lui Dionisiu Telechi de pres. 3 si 12 Novembre 1863 nr. 369.385, si din cuprinsulu acelei chartii oficióse convingendu-se comitetulu asoc. pre deplinu, cumca realitatile testate si anume: casele de sub Nr. 229, 52, cum si un'a parte de baia dela „Poain'a“ in Chirnicu, si un'a diumetate parte din chirnicelu la „Catielu“ dintre care cas'a, de sub nr. 52 si partile de bai, numai dupa mórtea veduvei reposatului testatoriu, voru deveni in proprietatea fondului Asoc., privesce intru adeveru pre asociatiunea transilvana, catra carea si fú indreptata resp. chartia oficiósa: comitetulu Asoc. primesce asupr'a-si dispunerea ingrigirea si administrarea realitatiloru testate, si totu deodata decide; cá dlu avocatulu M. Nicol'a, se se impoterésca in calitate de avocatulu alu Asoc. a face pasii necesari pentru-cá drepturile si interesele fondului Asoc. cu privire la numit'a dispunetiune testamentaria, se nu se vateme; pre langa aceea numitulu dn. avocatulu se fia poftitu a compune unu inventariu despre acele realitati, a le intabulá pre numele Asociatiunei si a tramite la comitetulu Asoc. o copia din dispositiunea testamentaria respectiva.

§ 59. Dn. prof. gimn. din Brasiovu Adolf Szimiginovits, cu privire la scrisórca comitetului de dto 6 Sapt. a. c. Nr. 139 respunde, cumca nu se afla in positiunea de a póte tramite spre vedere la comitetulu Asociatiunei opulu seu, continatoriu de unu numeru de poesii romane traduse pre nemtiesce, din cauza, ca manuscrisulu resp. la tramesu unui librariu din Vien'a, cu carele a si intrata in relatii, in privinti'a tiparirii opului seu.

*) Póte ingrijatu cá omu cu familia numerósa si impre-suratu a casa de afaceri mari si grele pe care nu le póte parasi cu anulu intregu.

Se ia deocamdata spre sciintia.

§ 60. Se presentéza harti'a de multiamita a tenerului sodalu de mesaria Dem. Boiu din Sighisiór'a, pentru premiulu de 100 fl. v. a., asemnatu in siedinti'a trecuta a comitetului.

Se ia spre sciintia.

§ 61. Secretariatulu reportéza, cumca din partea ordinaratelor episcopesci romane din Sabiiu si Gherl'a, in urm'a recusitiunei comitetului de dto. 6 Sept. nr. 134 a. c., s'au si tramesu cerutele consemnatiuni despre protopopiatele sub-ordinate.

Se ia spre placuta sciintia.

§ 62. D. Secr. I. G. Baritiu aduondu inainte cestinnea vinderei manufactureloru dela espositiunea din Brasiovu, dupa ce in respectulu manufactureloru aduse spre vendiare in Sabiiu, D. Controloru Ales Bacu, da deslucirile necesarie, — fiinduca o parte din acele manufacturi a remasu in Brasiovu, si acele acolo pana acum, cu mare dauna, jacu nevendute; asia comitetulu se aflá motivatu, a decide:

ca comitetulu de espositiune din Brasiovu, infiintiatu in an. 1862, ad. cu ocaziunea espositiunei, se fia pofitu a luá mesurile delipsá pentru vinderea manufactureloru aflatórie in Brasiovu catu mai curundu, cu unu pretiu, ce-lu va afla mai acomodat si mai corespundiatóriu dupa bun'a aflare si chip-suirea s'a. — Si despre acésta decisiune a comitetului Assoc. se se incunoscintiese susu-amintitulu comitetu de espositiune, prin par. archimandritu Ioane Popasu.

§ 63 D. Dr. P. Vasiciu reportéza despre concursurile intrate la comitetulu Asoc. pentru premiulu de 100 fl. v. a. destinatu pentru cea buna carte (ca de 10 cóle tiparite) despre inaintarea economiei si a pomariei intre romani, si anume unulu de dto Rusu 15 Aprile a. c. si altulu de dto Blasiu 27 Aprile a. c.

Conclusu. Comitetulu Asoc. desi recunósce cu bucuria zelulu respectiviloru concurenti si mai alesu a dlui concurentu din Blasiu, alu carui manuscriu se recomanda si prin o ortografia mai corecta si o sistema mai corespundiatórie in dispunerea materieloru, ce tractéza: totusi neci unulu, neci altulu dintre manuscrisele resp. concurenti, nu-lu afla destulu de aptu spre a se poté premiá din partea Asoc. transilvane romane, nefiindu corespundiatórie conditiuniloru puse din partea Asoc. ad. nefiindu opuri originale, ci traduceri; prin urmare pentru sus-amintitulu premiu de 100 fl. v. a. se decide o alta publicare de concursu cu terminulu pan' la adunarea gen. venitória a Asoc. transilvane romane.

Conformu conclusului adusu in siedinti'a II. a adunarei gen. tienuta la Hatiegu in 1-2 Aug. pag. 15 ael. lit. G., comitetulu asemnéza la cas'a Asoc. urmatórele solutiuni:

a) cate 60 fl. v. a. pentru ajutorarea museeloru naturalofisice din Blasiu si Brasiovu;

b) 100 fl. v. a. pentru procurarea cartiloru in folosulu bibliotecei Asociatiunei.

Cas'a Asoc. se poftesce a ecsolvi pre longa cuitantii, sus-amintitele sume.

§ 65. D. cons. si membru alu comitetulu Iacob Bolog'a platesce taos'a de m. ord. alu Asoc. pre an. 1864/5.

In legatura cu acést'a seor. inca reportéza despre sum'a de 35 fl. v. a. intrati in decursulu lunei trecute la fondulu Asoc. cá tase anuali.

Se ia spre sciintia.

Cu acestea se incheia siedinti'a comitetului Asoc. la 1 óra dupa amédi.

Br. de Siagun'a m. p. presiedinte.

„T. R.“

Ioane V. Rusu m. p. secretariulu II.

ad 12916—1864.

Insciintiare de licitatiune.

In urmarea emisului inaltului cesaro-regiu ministeriu de finantia din 30 Maiu 1863, Nr. 26185/1349, din partea directiunei finantiale c. r. a tierei Ardélului se pone la vendiare pe calea licitatiunei publice, pe longa rezervarea aplacidarei inaltului c. r. ministeriu de finantia, ca-s'a de pe piati'a mica din Sabiiu (asia numita a lui Hartinek) proprietate a inaltului erariu, cu numerulu 409

1) Cas'a cu numerulu 409 cuprinde in sene 22 incaperi, parte oda de locuitu, parte cucne si camere etc. Apoi unu celariu cu 6 despartituri si depositóre de lemne. Cas'a se poté vedé ori si candu, si iubi-

torii de a licitá au spre scopulu acest'a a se indreptá in persóna la economatulu directiunei de finantia c. r. a tierei suptu indatinatele óre de oficiu aici.

2) Cas'a se va striga pe temeulu pretiurei eruite cu pretiulu de 11582 fl. 91 cr., adica unosprediece mii cinci sute optudieci si doi fiorini 91 cr. v. a.

3) Licitatiunea se face aici in 7 Noembre 1864 in sal'a consiliului directiunei de finantia c. r. a tierei, cas'a numerulu 189, dela 9 óre demanéti'a, pana punctu 12 óre de amcadiadi.

4) La licitatiune se admite veri-cine, care se poté cu valóre de dreptu obligá.

Strainii (din afara) au a 'si documentá destoinici'a s'a personala spre a inchei'a trebi de dreptu.

Cine licitéza pentru vre-unulu alu treilea are a presentá una plenipotentia legalisata dupa formele juridice facuta pentru actulu acest'a.

Déca cumva mai multi laolalta licitéza intr'un'a, ei toti sunt solidarmine obligati prin acést'a.

5) La licitatiunea vorbala, veri-care vré a luá parte la ea, are a depune cá vadium la comisiunea de licitatiune una a diecea parte din pretiulu strigarei séu in bani gata séu in hartii de pretiu austriace aruncatóre de interesu si sanatóre pe celu ce le aduce, a caroru cursu se notéza oficialuminte la burs'a vienesa, si care se voru computá dupa cursulu diornalu vienesu celu mai din urma, si are a subscrie insciantiarea acést'a dimpreuna cu conditiunile vendiarei spre dovada, ca se supune acelor'a.

6) Cas'a nu se va lasá venduta cu pretiu mai diosu de sum'a pretiurei, care s'a semnalisatu la strigare.

Vadiumu de diece procentu depusu de catra cumparatoriu, dupa-ee va sosi in diosu inalt'a ratificatiune a actului de licitatiune, se va scoti in sum'a cumpararei, inse in casa, candu ratificatiunea inalta nu ar' urmá, se va inapoiá proprietariulu, cumparatoriu are a se multiumi cu retragerea si cu terminulu defiptu in § 862 alu Cod. de L. c. g. (a. b. G. B.)

7) Pretiulu casei 'lu poté depune cumparatoriu séu deodata in bani numerati, candu i se va predá cas'a, ceea ce va urmá indata ce va sosi ratificatiunea actului de licitatiune, séu poté se se depuna in trei rate egale si anumitu asia, in catu rat'a d'antaia se se platésca indata, candu i se va predá cas'a, a dou'a rata la finea anului primu, si a treia rata la decurgerea anului alu doilea computatu dela primirea casei.

In casulu din urma inse are cumparatoriu a plati si interesulu de cinci procente, care va cadé pe rat'a a dou'a si a treia si spre securanti'a inaltului erariu va avé a mediuloci intabularea loru pe spesele proprie pe cas'a num. 409 primo loco, si are a documentá acést'a aici la directiunea de finantia c. r. a tierei inainte de primirea casei. Dela diu'a predarei incepundu tóte folósele, drepturile, oblegamentile si spesele casei comparate trecu la cumparatoriu.

8) Se voru primi si oferte in scrisu, care totusi pana in 6 Nov. 1864 sér'a la 6 óre cauta se fia sosite la presidiulu directiunei finantiale c. r. in Sabiiu.

Ofertele trebuie se fia sigilate si pe coperta se fia prevediute cu insemnarea: „Ofertu pentru cas'a erariala Nr. 409 in Sabiiu“ si au se cuprinda:

a) numele si conumele, apoi caracterulu si locuinti'a oferitoriului cu dechiararea, cumca e majorénu;

b) oferirea esprimita in cifre si in scrisóre in moneta austriaca;

c) dechiararea, ca oferentulu cuónosce bine conditiunile licitarii si ale vendiarei, si ca se supune acelor'a;

d) vrendu mai multe persóne in compania a face vre unu ofertu, si intr'acést'a a se respicá ecspresu, cumca cá coindatoriti in solidum si adica unulu pentru toti si toti pentru unulu se deoblega facia cu c. r. erariu la implinirea conditiuniloru cumpararei;

e) in fine ori-ce ofertu are nevoia a fi prevediutu cu diece procentu vadium (punctu 5).

9) Ofertele in scrisu se voru deschide indata dupa incheierea licitatiunei vorbale.

In casu, candu ofertulu respicatu in cifre si scrisóre nu se va potri laolalta, atunci se va privi celu mai favorabilu de celu anumitu.

Intre ofertele egale facute in scrisu decide sórtea.

Oferitoriulu e obligatu prin ofertulu seu a incheiá si indeplini contractulu de comparare, si inainte de ce aru sosi in diosu si i s'ar' inmana otarirea nu se poté retrage dela primirea ofertului seu.

10) Contractulu de vindere si cumparare se va incheiá cu cumparatoriu pe temeulu conditiuniloru acestoru de licitatiune, dupa tóta formalitatea, inainte de a i se predá cas'a sub numerulu 409.

Sabiiu in 9. Septembre 1864.

3—3 C. r. directiune finantiala provinc pentru Transilvani'a.